

Aan de Minister voor Wonen en Rijksdienst

ONDERWERP ^{Wet Kwaliteitsborging voor het} bouwen

DATUM 30 september 2016

DOORKIESNUMMER 867

E-MAIL vanegmond@nlingenieurs.nl

BEHANDELD DOOR Mw mr. V. van Egmond

PAGINA('S) 4

Zijne excellentie,

NLingenieurs is de belangenbehartiger van advies-, management- en ingenieursbureaus in Nederland en richt zich in deze hoedanigheid o.a. op het gebied van de bouwregelgeving. Graag reageren wij door middel van dit schrijven op de consultatie van het Wetsvoorstel Kwaliteitsborging voor het bouwen en de daarbij behorende AMvB.

NLingenieurs staat positief tegenover wetsvoorstel

NLingenieurs staat positief tegenover de doelen van het voorliggende wetsvoorstel. Een volwassen sector draagt haar eigen verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de geleverde producten en diensten. Wij zien in deze wet een kans om de kwaliteit van het bouwen te verhogen. De winst voor de consument zit in meer zekerheid over de kwaliteit. Voor de bouw zit de winst in een reductie van de faalkosten.

Cultuuromslag in de bouw is cruciaal

We realiseren ons dat deze systeemwijziging veel zal vragen van alle betrokken partijen. De uitdaging die wij zien, is dat we uit onze oude rollen moeten stappen en na moeten denken over nieuwe vormen van samenwerken. Als we dat als branche niet doen blijft het bij een verschuiving van de overheid naar de markt zonder toename van de kwaliteit. Dit vraagt vooral een breed gedragen cultuuromslag die de bouwsector samen met opdrachtgevers en consumentenorganisaties zal moeten maken. Weliswaar is een dergelijke cultuuromslag reeds enige tijd geleden in gang gezet, maar in dat opzicht is nog wel het nodige te winnen. Co-creatie en professionalisering van het opdrachtgeverschap zouden daarbij, wat ons betreft, als leidende uitgangspunten moeten gelden. NLingenieurs wil daaraan graag een bijdrage leveren.

Kennis als basisvoorwaarde

Voor de kans van slagen van het stelsel is, naast de genoemde cultuuromslag, een hoog kennisniveau van de bouwregelgeving een absolute basisvoorwaarde. Vanuit onze rol als kennisleverancier onderkennen wij dat de kennis op dit gebied in de hele markt omhoog moet. Dit wordt in de markt en in het onderwijs nog onvoldoende onderkend. Wel zijn door een aantal marktpartijen reeds diverse initiatieven ontplooid om te komen tot een gedegen opleiding op het gebied van de bouwregelgeving en het bouwbesluit. NLingenieurs zou graag zien dat de overheid juist op dit punt, ter verdere bevordering van de kans op succes van het wetsvoorstel, zorgdraagt voor de nodige (financiële) faciliteiten.

Leg concrete en robuuste criteria vast in de MR

Veel partijen zien de private kwaliteitsborging als een commerciële kans. Voorkomen moet worden dat het vanwege de commerciële belangen een 'race-to-the-bottom' wordt. Het gaat immers om de borging van de minimale eisen aan gebouwen op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu. NLingenieurs pleit daarom voor een regierol van de overheid, door de overheid voorgeschreven heldere eisen aan instrumenten en controleurs en een robuuste toelatings- en handhavingsorganisatie.

De AMvB laat de markt in het ongewisse over de eisen die worden gesteld aan de door de markt te ontwikkelen instrumenten en de kwaliteitsborgers. Hiervoor wordt doorverwezen naar de Ministeriële Regeling (MR), maar er tekent zich af dat ook daar niet concrete eisen zullen worden gesteld. Deze situatie is ongewenst omdat hierdoor grote verschillen kunnen ontstaan tussen de instrumenten en de werking daarvan. Wij pleiten daarom voor concrete criteria voor instrumenten en kwaliteitsborger op te nemen in de MR.

Teveel 'doorschuiven' naar de instrumenten leidt bovendien tot een (te) zware rol voor de nog op te richten toelatingsorganisatie. Deze moet zich in zijn oordeel immers ook weer baseren op diezelfde MR). Daarom: uitgangspunten waaraan instrumenten moeten voldoen, moeten helder zijn en alle instrumenten moeten voldoen aan dezelfde criteria ('level-playing-field', 'rechtszekerheid'). Voorkomen moet worden dat instrumentaanbieders met te veel variabelen aan het werk moeten. Maatwerk op instrumentniveau moet uiteraard mogelijk blijven om te voorkomen dat het systeem te star wordt.

NLingenieurs vindt daarom dat er in ieder geval voor de volgende onderwerpen concrete en robuuste criteria in de MR moeten worden opgenomen en doet daarvoor de volgende suggesties:

- Sanctiebeleid van de instrumentaanbieder jegens de kwaliteitsborger. Baseer alle instrumenten op hetzelfde sanctiebeleid. Sluit bijvoorbeeld aan bij een sanctiesysteem zoals dat functioneert in de accountancy, waarbij wordt gewerkt met een puntensysteem en daarbij behorende zware sancties voor een grote overtreding (bijv. strijdigheid met constructieve- of brandveiligheidsvoorschriften) en een lichte sanctie voor lichtere overtredingen. Een dergelijke benadering kent ook de zogenaamde 'AQL' (Acceptance Quality Limit', als bedoeld in de ISO 2859-1, waarin door middel van percentages inzichtelijk wordt gemaakt in hoeverre een afwijking acceptabel is (bijv.: '0 % voor critical defects', '2,5 % voor 'major defects' en 4,0 % voor 'minor defects'.
- Borgingsplan/risicoanalyse: geef in de MR-kaders hoe een dergelijk borgingsplan eruit moet zien, welke onderdelen de risicoanalyse moet bevatten, op welke onderdelen gecontroleerd moet worden en met welke intensiteit. Schrijf bij voorkeur een Model-format voor dat instrumentaanbieders voor hun eigen situatie vervolgens op maat kunnen maken.

- Deskundigheid: beschrijf een minimale bodem van opleidings- en kenniscriteria waaraan kwaliteitsborgers tenminste moeten voldoen. Het gaat dan met name om technisch-inhoudelijke kennis op het gebied van het Bouwbesluit. Wij adviseren in de MR concrete opleidingseisen te stellen alsmede verplichting voor het aantoonbaar bijhouden van kennis. Het voorschrijven van een personenregister lijkt ons daarvoor de meest geëigende oplossing. Dat hoeft niet één overkoepelend register te zijn. Er kan gebruik worden gemaakt van reeds bestaande initiatieven op dit punt, mits deze aan de minimale eisen voldoen.
- Onafhankelijkheid: wij zijn blij met de omschreven onafhankelijkheid van de controleurs. Tegelijkertijd denken wij dat de kosten hiervan met name voor eenvoudige gebouwen te hoog zullen uitpakken. Wij pleiten voor het aanbrengen van proportionaliteit, bij voorbeeld door het voor deze categorie mogelijk te maken dat een van de bij de bouw betrokken partijen een eigen verklaring afgeeft, onder voorwaarde dat zo'n partij een erkende (geregistreerde) bouwbesluitdeskundige in dienst heeft. Binnen dezelfde organisatie of juridische eenheid zouden dat dan verschillende personen met ontwerp/uitvoering en toetsing bezig moeten zijn zodat er sprake is van het zogenaamde vier ogen principe. Ter bevordering van de integraliteit en kwaliteit van de dienstverlening verdient deze werkwijze zeker onze voorkeur.

Gelijkwaardigheid

Nogmaals vragen wij uw aandacht voor de gelijkwaardigheidsbeoordeling. Ook daarin staan wij een proportionele benadering voor op basis van de gevolgklasse van het desbetreffende bouwwerk. Wat ons betreft moet het systeem van kwaliteitsborging de ruimte bieden om een toetser in de lagere gevolgklasse een beoordeling over de gelijkwaardigheid te laten maken.

Deze beoordeling zou voor de bouwconsument ook rechtszekerheid op moeten leveren. Het kan onzes inziens niet zo zijn dat het bevoegd gezag bij handhaving na oplevering een gelijkwaardige oplossing kan afkeuren.

De Bouwconsument

Net zoals wij in onze vorige reactie reeds hebben aangegeven (14 september 2014) zijn wij van mening dat de in het wetsvoorstel opgenomen maatregelen een stap in de goede richting zijn om de positie van de bouwconsument te verstevigen, maar dat deze niet afdoende zijn. Een en ander is namelijk mede afhankelijk van de eerdere genoemde noodzakelijke cultuuromslag in de bouw. Daarmee samenhangt ook dat het wetsvoorstel en de AMvB zich nog steeds richten op de borging van de minimumeisen van het Bouwbesluit. Kwaliteit omvat in onze ogen echter meer dan louter het borgen van de minimumeisen. Dergelijke aspecten van 'de kwaliteit' die voor de bouwconsument zo belangrijk zijn, zien we nog steeds niet terugkomen in het nieuwe stelsel. Zoals eerder aangegeven zou het zogenoemde 'surplus' bovenop de minimumeisen uit het Bouwbesluit wat ons betreft expliciet aandacht behoeven. Temeer daar het verbeteren van positie van de bouwconsument een van de doelen van het wetsvoorstel is.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest en lichten het bovenstaande desgewenst graag toe. Wij hebben er geen bezwaar tegen indien u deze brief openbaar maakt.

Hoogachtend,
Namens NLingenieurs,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'J. Eijer-De Jong', with a long horizontal stroke extending to the right.

Ir. J. Eijer-De Jong
Directeur